

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра теорії музики

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної програми, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

” 25 ” червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів, доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

” 25 ” червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, професор

 М. КУШНІР

” 25 ” червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНАЛІЗ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Скрипка», «Альт», «Віолончель», «Контрабас», «Арфа»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.2.14; ОК 3.3.14)
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	5-6 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни „Аналіз музичних творів” для профілізацій: скрипка, альт, віолончель, контрабас, арфа з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

ГОРАК Яким Романович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії музики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії музики

“_22_”_____червня_____2021 р., протокол №_5_.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є вивчення будови історично усталених музичних форм, широко застосовуваних композиторською практикою, а також можливе висвітлення історичного виникнення цих форм.

Завдання: Завданням курсу є сприяння усесторонньому вивченню студентами виконавських спеціальностей питань історичного розвитку і становлення музичної форми в єдності з її змістом, будови форми і особливостей її застосування композиторами різних стилів і епох. Курс покликаний розширити і збагатити музичний і загально-мистецький світогляд студентів, стимулювати розвиток їх природних музичних даних і чутливості сприйняття музики, розвиває їх художній смак, дає музично-теоретичний інструментарій для власних майбутніх наукових досліджень (в бакалаврських чи магістерських роботах).

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.**Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК2.**Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.**Здатність до розв'язання проблем.
- ЗК5.**Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК7.**Здатність до критики та самокритики.
- ЗК8.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9.**Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
- ЗК10.**Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК12.**Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13.**Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- ЗК14.**Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК3.**Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК4.**Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6.Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7.Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК8.Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК9.Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК10.Здатність оперувати професійною термінологією.

СК11.Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК12.Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК16.Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК17.Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН4.Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН5.Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН7.Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

РН8.Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН9.Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.

РН10.Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН13.Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН14.Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами							
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	III курс							
						Всього	у тому числі:			Семестри							
							лекційні	індивідуальні		практичні	5		6				
								Кількість тижнів в семестрі									
								15		15							
Аналіз музичних творів	6	5		4	120	60			60	60				2	2		

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
III		4	120	60			60	60
	5	2	60	30			30	30
	6	2	60	30			30	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5 семестр. Модуль 1 Змістовий модуль 1. Вступ. Період і прості форми			Кількість годин
1	Тема 1.	Вступ. Музична форма як предмет. Головні виразові музичні засоби: мелодія, гармонія, ритм.	4
2	Тема 2	Стопа в музиці. Квадратність і неквадратність. Метрика вищого порядку. Фактура.	2
3	Тема 3	Тема, тематизм і тематичний розвиток. Масштабно-тематичні (лінійно-синтаксичні) структури.	2
4	Тема 4	Період як найпростіша музична форма.	4
5	Тема 5	Прості форми в інструментальній музиці.	4
6	Тема 6	Прості форми у вокальній музиці. Вокальні форми	4

		Змістовий модуль 2: СКЛАДНІ ФОРМИ. РОНДО.	
7	Тема 7	Складні форми. Складна тричастинна. Форма adagio.	4
8	Тема 8	Складні форми: Складна двочастинна форма.	2
9	Тема 9	Форма рондо в її історичному розвитку.	4
		ВСЬОГО	30
		6 семестр. Модуль 2	
		Змістовий модуль 3: ВАРІАЦІЙНА. СОНАТНА ТА РОНДО-СОНАТНА ФОРМИ.	
10	Тема 10	Варіаційна форма.	6
11	Тема 11	Сонатна форма в її історичному розвитку. Старосонатна форма	2
12	Тема 12	Сонатна форма у віденських класиків та романтиків.	4
13	Тема 13	Рондо-соната	4
		Змістовий модуль 4. ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ЦИКЛІЧНІ, ВІЛЬНІ ТА МІШАНІ ФОРМИ.	
14	Тема 14	Інструментальні циклічні форми в їх історичному розвитку.	4
15	Тема 15	Вільні та мішані форми.	6
		<u>Змістовий модуль 5. ОПЕРА. КАНТАТА. ОРАТОРІЯ(оглядово)</u>	
16	Тема 16	Різновиди кантат і ораторій, їх історичний розвиток	2
17	Тема 17	Опера як найскладніший музичний жанр. Застосування музичних форм в опері.	2
		ВСЬОГО	30
		Всього за курс	60

Самостійна робота

		5 семестр. Модуль 1	Кількість
		Змістовий модуль 1. Вступ. Період і прості форми	годин
1	Тема 1.	Вступ. Музична форма як предмет. Головні виразові музичні засоби: мелодія, гармонія, ритм.	4
2	Тема 2	Стопа в музиці. Квадратність і неквадратність. Метрика вищого порядку. Фактура.	2
3	Тема 3	Тема, тематизм і тематичний розвиток. Масштабно-тематичні (лінійно-синтаксичні) структури.	2
4	Тема 4	Історична еволюція періоду	4
5	Тема 5	Різноманіття виразових можливостей і структурних видозмін простих форм у фортепіанній музиці	4

		Р. Шумана та ін.	
6	Тема 6	Структурні особливості вокальних форм у творчості Ф. Шуберта (на прикладах різних романсів) та М. Лисенка (на прикладі солоспівів з циклу «Музика до Кобзаря»)	4
		Змістовий модуль 2: СКЛАДНІ ФОРМИ. РОНДО.	
7	Тема 7	Композиційні особливості складних форм у фортепіанній музиці Ф. Шуберта (на прикладі частин сонат, експромтів та музичних моментів) та Й. Брамса (на прикладі фортепіанних мініатюр).	4
8	Тема 8	Форма адажіо і складні форми у творчості українських композиторів	2
9	Тема 9	Структурні різновиди форми рондо у творчості Роберта Шумана	2
		Підсумковий контроль (залік)	2
		ВСЬОГО	30
		6 семестр. Модуль 2	
		Змістовий модуль 3: ВАРІАЦІЙНА. СОНАТНА ТА РОНДО-СОНАТНА ФОРМИ.	
10	Тема 10	Порівняльні характеристики варіаційних циклів на спільну бассо-остінатну тему у творчості різних композиторів (Й.С. Бах, Ф. Ліст, Й. Брамс). Форма варіацій на бассо-остінато у творчості композиторів ХХ століття.	6
11	Тема 11	Типологія старосонатної форми у клавірних сонатах Д. Скалатті.	2
12	Тема 12	Особливості трактування сонатної форми у творах К. Ф. Е. Баха, Й. Гайдна та композиторів «Мангеймської школи».	4
13	Тема 13	Особливості форми рондо-сонати у «Лондонських симфоніях» Й. Гайдна та інструментальних концертах В. А. Моцарта.	4
		Змістовий модуль 4. ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ЦИКЛІЧНІ, ВІЛЬНІ ТА МІШАНІ ФОРМИ.	
14	Тема 14	Формотворчі різновиди «нової сюїти». «Нова сюїта» і цикл мініатюр: риси спільності і відмінності.	4
15	Тема 15	Різномаяття трактування вільних та мішаних форм у творчості Ф. Ліста («Угорські рапсодії»), А. В'єтана (скрипкові концерти), Ф. Шуберта (скрипкові твори), М. Бруха (інструментальні концерти)	6
		Змістовий модуль 5. ОПЕРА. КАНТАТА.	

		<u>ОРАТОРІЯ(оглядово)</u>	
16	Тема 16	Драматургічна роль хоралу у духовних кантатах Й.С. Баха і її відображення у формі кантатного циклу.	2
		Підсумковий контроль (екзамен)	2
		Всього	30
		Загальна кількість годин	60

* **Примітка.** Названі теми є орієнтовними і не слід їх абсолютизувати. На розгляд викладача їх можна модифікувати у формулюванні чи розділяти між студентами по матеріалу.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ЕСТ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

«Відмінно «А» Студент орієнтується в теоретичному матеріалі, володіє необхідним термінологічним багажем, вміє застосувати теоретичні знання і термінологічний багаж до аналізу конкретного твору, проілюструвати теоретичний постулат посиланням на приклад, вміти порівняти твори щодо характеристики в них форми. Студент орієнтується у композиційній будові даного твору, визначає типові прикмети його структури, водночас вказати особливості будови окремого твору, пов'язаність його з віяннями епохи і стилем автора твору.

Добре «В» Студент орієнтується в теоретичному матеріалі, володіє необхідним термінологічним багажем, однак іноді може допуститися несуттєвих помилок в них. Він орієнтується у композиційній будові твору, але у визначенні типових і особливих рис його структури може допуститися несуттєвої помилки

Добре «С». Студент невпевнено орієнтується в теоретичному матеріалі, володіє необхідним термінологічним багажем, однак іноді може допуститися суттєвих помилок в них. Він орієнтується у композиційній будові твору, але у

визначенні типових і особливих рис його структури може допуститися суттєвої помилки.

Задовільно «D» Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, плутає термінологію, не вміє її застосувати. Погано орієнтується навіть у простих зразках композиційної будови, не може відрізнити типових прикмет тої чи іншої форми і особливостей структур, розраховує на підказку викладача при здійсненні усного аналізу, викладає думки короткими фразами з тривалими паузами.

Задовільно «E» знання частково досить фрагментарні, неповні, не пов'язуються в цілісну систему, часто являють собою набір окремих фактів, подій, явищ, назв, що не утворюють цілісної картини; репрезентує поверхове знання спеціальної літератури, невпевненість у визначенні основних положень і дефініцій; демонструє поверхову обізнаність дисципліною, проте без їх глибшого осмислення; його відповідь характеризується відірваністю теоретичних знань від їх наступного практичного застосування у професійній діяльності.

Незадовільно «FX» Студент орієнтується у теоретичному матеріалі фрагментарно: пам'ятає окремі поняття і терміни, але не може докладно їх розтлумачити і пов'язати, проектує ті поняття і терміни на практичний аналіз твору з великими зусиллями, або ж демонструє беспорядність в їх застосуванні.

Незадовільно «F» Студент не орієнтується ані в теоретичному матеріалі, ані в необхідній термінології. Незорієнтованість його в композиційній будові твору, відсутність знання музики аналізованого твору призводить до підміни конкретного аналізу набором загальних фраз. Студент не розуміє найпростішого завдання викладача.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.*

*Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Аналіз музичних творів» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.

2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими теоретичними і практичними знаннями.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Горак Я. Про музичну форму світських акапельних творів Вербицького // Українська музика. – 2015. – Число 1-2 (15 – 16). – С.168 – 178.
2. Горак Я. До характеристики публікацій з музично-теоретичних дисциплін у дрогобицькому журналі «Боян» // V Всеукраїнська науково-методична конференція «Актуальні питання викладання музично-теоретичних дисциплін». – Львів, 2020. https://lnma.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/2_%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F2020.pdf
3. Горак Я. До історії становлення аналізу музичних форм як окремої дисципліни у Вищому музичному інституті у Львові // VI Міжнародна науково-методична конференція «Актуальні питання викладання музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін (20 лютого 2021 р.): Тези та статті / Ред.-упоряд. О. Письменна. – Львів: ЛНМА ім. М. Лисенка, 2021. – С. 65 – 68. Електронна версія: <https://lnma.edu.ua/wp-content/uploads/2019/01/zbirka-konf-teoria-muzyky-2021.pdf>.
4. Горюхіна Н. Вчення про музичну форму: Підручник для вищих музичних закладів. – Машинопис.
5. Завісько Н., Лемішко М. Гармонія. – Частина II: Хроматика. – Вінниця: Нова книга, 2016. (особливо розділ 25 на с. 157 – 160)
6. Людкевич С. Загальні основи музики. – Коломия, 1921. (особливо розділ про музичні форми).
7. Тіц М. Про тематичну і композиційну структуру музичних творів. –К. 1962.
8. Хомінський Й. Історія гармонії і контрапункту. Т.1 – К., 1975; т.2 –К. 1979.
9. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів (Музичні форми). – Вип.1. – Тернопіль: Астон, 2000. – 208 с.
10. Chomiński Józef, Wilkowska-Chomińska Krystyna. Male formy instrumentalne. –PWM, 1983.
11. Якуб'як Я. Микола Лисенко і Станіслав Людкевич. – Львів: НТШ, 2003. – (особливо с.169-213).